

Fundusze Europejskie w województwie małopolskim — stan realizacji NSRO 2007–2013 na dzień 30 VI 2016 r.

Opracowanie sygnałne

Maj 2017 r.

Polityka regionalna (polityka spójności) Unii Europejskiej ma na celu zwiększenie solidarności unijnej, poprzez wyrównywanie różnic między poszczególnymi regionami, i tym samym powiększanie gospodarczej i społecznej spójności całej wspólnoty. W ramach programowania na lata 2007-2013 Polska była największym beneficjentem wsparcia finansowego z Funduszy Europejskich, otrzymując sumarycznie 67,3 mld EUR z całkowitej kwoty 347,4 mld EUR przeznaczonych na ten cel w budżecie unijnym. Średniorocznie dawało to ok. 9,5 mld EUR, czyli około 5% PKB Polski, które były przeznaczane m.in. na rozbudowę infrastruktury transportowej, zmniejszanie bezrobocia i rozwój innowacyjnej gospodarki. Całe terytorium Polski (wszystkie województwa) kwalifikowało się do otrzymania pomocy w ramach celu „Konwergencja”, gdzie kryterium jest Dochód Narodowy Brutto w regionie wynoszący poniżej 75% średniej unijnej.

W województwie małopolskim do dnia 30 VI 2016 r. zrealizowano 8099 projektów, na które otrzymano 19,3 mld zł dofinansowania z Unii Europejskiej. Zajęło ono 3 miejsce w Polsce pod względem wielkości dofinansowania i 4 pod względem liczby projektów. W porównaniu do całego kraju woj. małopolskie charakteryzowało się większym udziałem inwestycji w Programie Operacyjnym Innowacyjna Gospodarka. Spośród powiatów najwięcej projektów zrealizowano oraz największe dofinansowanie otrzymano w Krakowie, jednak w stosunku do liczby ludności najwięcej inwestycji przeprowadzono w powiecie proszowickim, a największe w powiecie tarnowskim.

Liczba zrealizowanych projektów

Podstawowe dane

Województwo małopolskie zostało zadeklarowane jako miejsce realizacji projektów w 20927 wnioskach o dofinansowanie, które przeszły weryfikację formalną. Około połowa z nich (10290) zakończyła się podpisaniem umowy o dofinansowanie a 8099, czyli niecałe 39%, znalazło finał w zakończeniu projektu (złożeniu wniosku o płatność końcową) do połowy 2016 r. Stanowiło to 7,9% projektów zrealizowanych w całym kraju¹ oraz 7,0% wszystkich złożonych w Polsce wniosków (dla porównania udział ludności województwa w populacji całego kraju wyniósł w 2016 r. 8,8%).

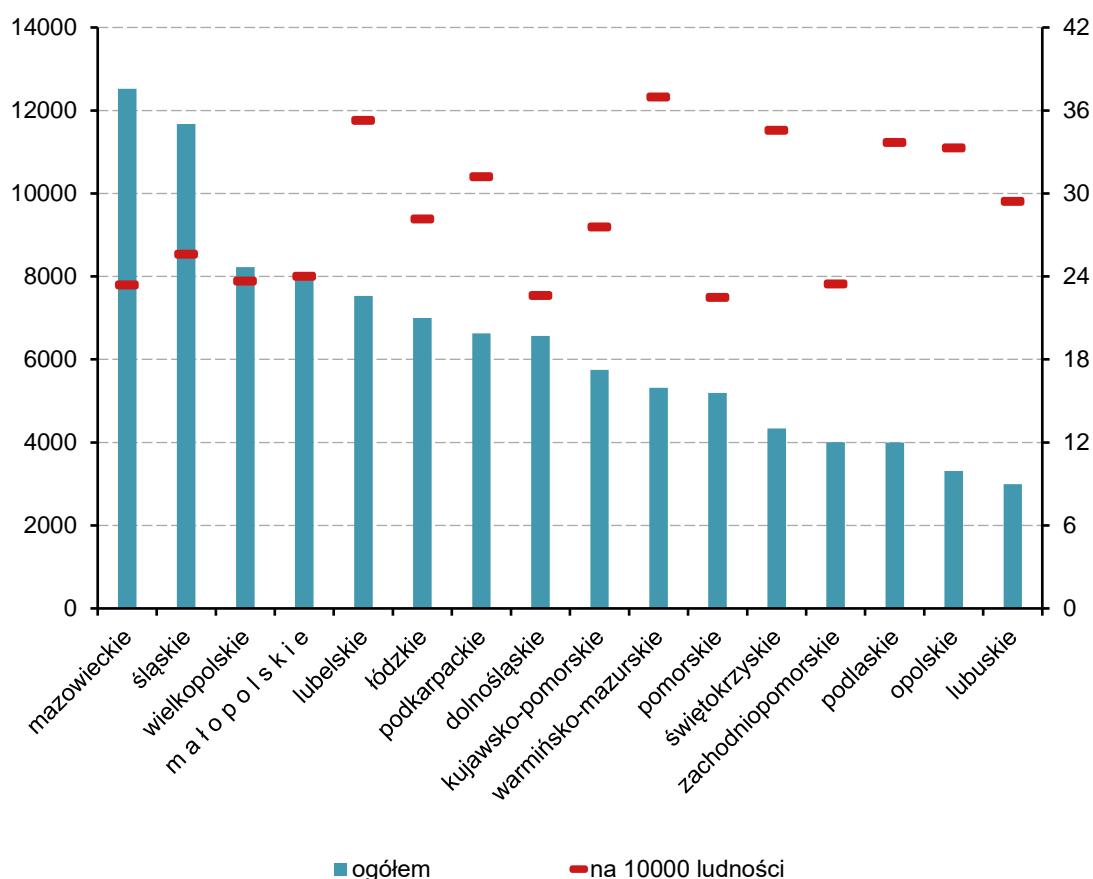
Województwo małopolskie na tle innych województw

Województwo małopolskie miało najwyższy w kraju stosunek projektów zrealizowanych do liczby złożonych wniosków – 38,7% wniosków zakończyło się uzyskaniem dofinansowania i ukończeniem inwestycji.

¹ Gdy w opracowaniu mowa o udziale jednostki terytorialnej (województwa, powiatu) w większej jednostce (kraju, województwie) jest on zawsze podawany w odniesieniu do sumy wszystkich podjednostek (województw, powiatów) bez uwzględnienia projektów, które jako miejsce realizacji miały podany cały kraj lub całe województwo.

Wykr. 1. Zakończone projekty według województw

Stan w dniu 30 VI 2016 r.

Uplasowało się ono w czołówce województw jeśli chodzi o liczbę zrealizowanych projektów – na 4 miejscu za województwami: mazowieckim, śląskim i wielkopolskim. W przeliczeniu na liczbę mieszkańców zajęło jednak 11 lokatę, wyprzedzając jedynie województwa: wielkopolskie, zachodniopomorskie, mazowieckie, dolnośląskie i pomorskie.

Rozkład terytorialny projektów

Największą liczbę wniosków o dofinansowanie złożono, oraz w rezultacie najwięcej projektów zrealizowano, w powiatach: miasto Kraków – odpowiednio 5338 i 1825, krakowskim – 1580 i 628, oraz nowosądeckim – 1551 i 592. W samym Krakowie zrealizowano 21,4% wszystkich projektów w województwie. Liczby wniosków i zrealizowanych projektów były najmniejsze w powiatach: dąbrowskim (459 i 164), miechowskim (405 i 139) oraz tatrzańskim (400 i 139). Średnia liczba wniosków w powiatach wyniosła 388,3 a mediana 327,5.

Najwyższy udział projektów zrealizowanych do liczby złożonych wniosków zanotowano w powiatach: tarnowskim – 46,1%, bocheńskim – 43% i wadowickim – 42,4%; najniższy zaś w powiecie miechowskim - 34,3%, oraz w miastach na prawach powiatu: Krakowie – 34,2% i Nowym Sączu – 33,4%.

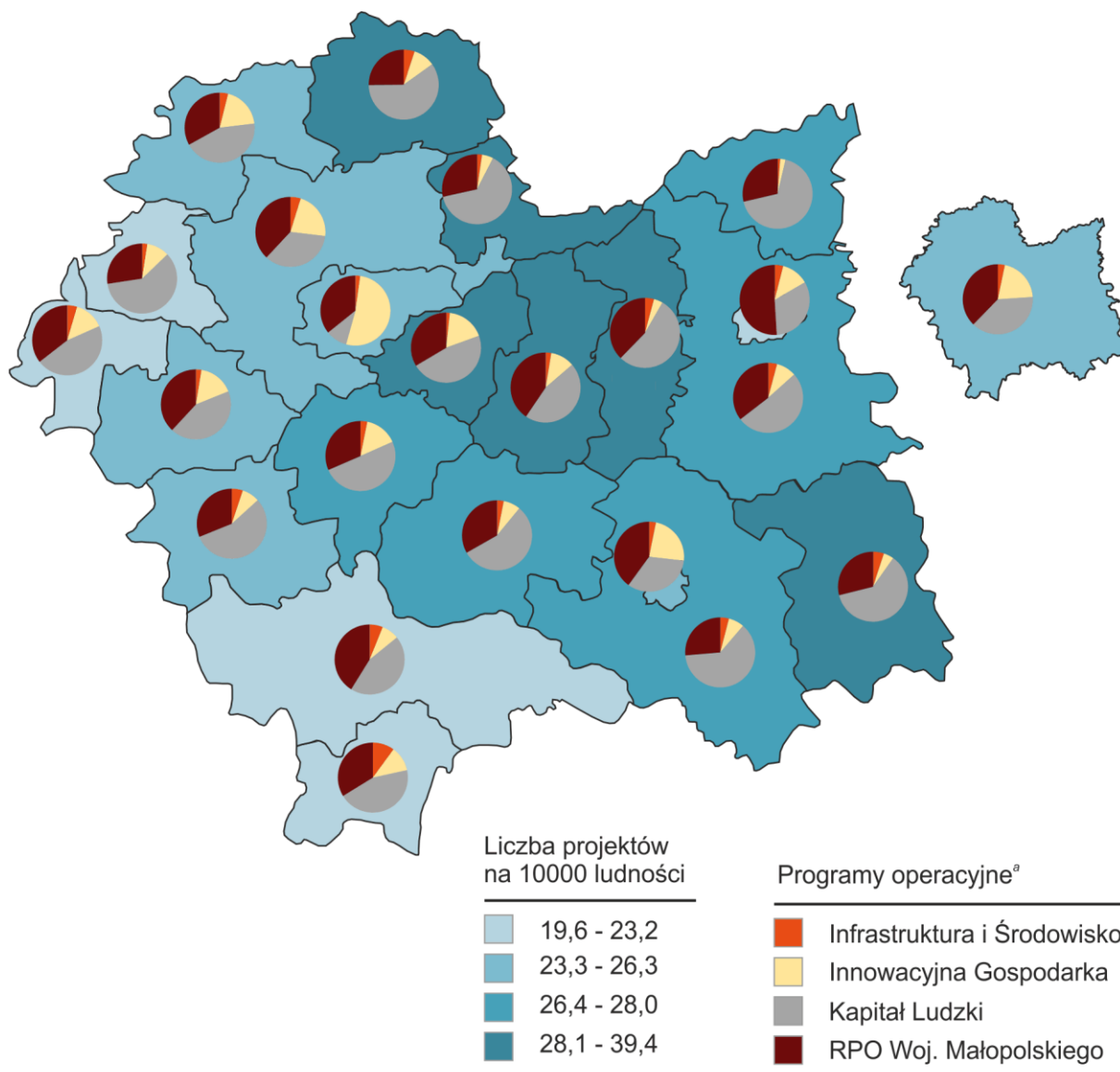
Tabl. 1. Wnioski o dofinansowanie, podpisane umowy i wnioski o płatność końcową w powiatach.
Stan w dniu 30 VI 2016 r.

Powiaty	Wnioski o dofinansowanie	Podpisane umowy	Projekty zakończone	
	w liczbach bezwzględnych			w % wniosków o dofinansowanie
O g ó ł e m.....	20927	10290	8099	38,7
bocheński.....	711	338	306	43,0
brzeski.....	680	276	265	39,0
chrzanowski.....	833	315	288	34,6
dąbrowski.....	459	186	164	35,7
gorlicki.....	901	424	377	41,8
krakowski.....	1580	735	628	39,8
limanowski.....	903	420	355	39,3
miechowski.....	405	161	139	34,3
myślenicki.....	916	408	349	38,1
nowosądecki.....	1551	659	592	38,2
nowotarski.....	913	411	374	41,0
olkuski.....	751	337	281	37,4
oświęcimski.....	908	379	349	38,4
proszowicki.....	457	193	172	37,6
suski.....	505	244	196	38,8
tarnowski.....	1150	623	530	46,1
tatrzański.....	400	153	139	34,8
wadowicki.....	923	420	391	42,4
wielicki.....	886	381	349	39,4
m. Kraków.....	5338	1842	1825	34,2
m. Nowy Sącz.....	659	219	220	33,4
m. Tarnów.....	619	255	253	40,9

Liczba projektów w stosunku do liczby mieszkańców

Ilość zrealizowanych projektów była niemal perfekcyjnie skorelowana z liczbą ludności powiatów ($r = 0,99$), dlatego można spodziewać się, że lepszym wskaźnikiem aktywności w pozyskiwaniu funduszy będzie liczba zrealizowanych projektów na 10000 ludności. Wskaźnik ten przyjął najwyższą wartość w powiatach: proszowickim – 39,3, gorlickim – 34,5 i bocheńskim – 29,0; najniższą zaś w oświęcimskim – 22,5, tatrzańskim – 20,5 i nowotarskim 19,6. Generalnie przyjmował on większe wartości we wschodniej i północno-wschodniej części województwa a mniejsze w zachodniej i południowo-zachodniej, co widać na Mapie 1. Dla całego województwa wyniósł on 24,0.

Mapa 1. Liczba zakończonych projektów w powiatach
Stan w dniu 30 VI 2016 r.

a bez PO Pomoc Techniczna

Struktura programowa zrealizowanych projektów

Realizacja NSRO 2007-2013 w woj. małopolskim odbywała się w ramach 4 centralnie zarządzanych programów operacyjnych: PO Infrastruktura i Środowisko, PO Innowacyjna Gospodarka, PO Kapitał Ludzki, PO Pomoc Techniczna, oraz jednego programu zarządzanego regionalnie - Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego. Programy te różniły się alokacją środków, obszarem interwencji, jak i sposobem zarządzania.

Ze względu na różnice w skuteczności aplikowania, struktura programowa złożonych wniosków różniła się od struktury zrealizowanych projektów. Ponad połowę wszystkich wniosków złożono w PO Kapitał Ludzki, jednak jedynie nieco ponad 38% z nich zakończyło się złożeniem wniosku o płatność końcową. Drugie z kolei,

pod względem liczby złożonych wniosków, były programy: Innowacyjna Gospodarka oraz RPO Województwa Małopolskiego. W przypadku pierwszego z nich odsetek wniosków zakończonych zrealizowanym projektem wyniósł 32%, natomiast dla RPO było to dwa razy więcej bo 65,4%. W rezultacie ten ostatni wysunął się pod względem liczby zrealizowanych projektów na drugie miejsce, dorównując niemal PO Kapitał Ludzki. Kolejny był PO Infrastruktura i Środowisko, który wygenerował znacznie mniejszą ilość wniosków. Stanowiły one jedynie 1,6% wszystkich złożonych, jednak zdecydowana większość z nich (około 80%) została zwieńczona zakończonym projektem. Najmniej wniosków złożono w PO Pomoc Techniczna, co jest zrozumiałe biorąc pod uwagę jego wspierający i nieterytorialny charakter (wszystkie 8 miały jako deklarowane miejsce realizacji miasto Kraków).

Porównując strukturę projektów między woj. małopolskim a całym krajem można zauważyć, że stosunkowo większą liczbę projektów zrealizowano w PO Innowacyjna Gospodarka - w woj. małopolskim 20,6%, w Polsce – 15,8%². W przypadku PO Kapitał Ludzki zaistniała odwrotna sytuacja – 38,3% w woj. małopolskim, 45,7% w całym kraju. Nie wystąpiły natomiast duże różnice w PO Infrastruktura i Środowisko: 3,3% vs 3,1%. Odzwierciedla to również miejsce woj. małopolskiego w rankingu województw – 3 pozycja dla PO Innowacyjna Gospodarka i 6 pozycja dla PO Kapitał Ludzki.

Tabl. 2. Wnioski, umowy i zakończone projekty w woj. małopolskim wg programów operacyjnych
Stan w dniu 30 VI 2016 r.

Program Operacyjny	Wnioski o dofinansowanie	Podpisane umowy	Projekty zakończone	
	ogółem			w odsetkach
O g ó ł e m.....	20927	10290	8099	100,0
Infrastruktura i Środowisko.....	331	413	266	3,3
Innowacyjna Gospodarka.....	5198	1948	1671	20,6
Kapitał Ludzki.....	10724	4696	3102	38,3
Pomoc Techniczna.....	8	8	8	0,1
RPO Województwa Małopolskiego.....	4666	3225	3052	37,7

Struktura zrealizowanych projektów pod względem programów operacyjnych była w większości powiatów zbliżona (patrz Mapa 1) wskazując, że zależała ona bardziej od specyfiki programów niż charakterystyki powiatów. Wyjątkiem było miasto Kraków, gdzie miejsce najliczniejszego w innych powiatach PO Kapitał Ludzki zajął PO Innowacyjna Gospodarka. W Krakowie projekty zrealizowane w tym pierwszym programie stanowiły 9,9% całości, podczas gdy w pozostałych powiatach 49,6%. Proporcje były odwrócone w przypadku PO Innowacyjna Gospodarka – 52,1% dla Krakowa i 12% w pozostałych powiatach województwa. W Krakowie zrealizowano również stosunkowo mało projektów w PO Infrastruktura i Środowisko – 2,2% ogółu vs. 3,9% w reszcie województwa. Proporcje RPO Woj. Małopolskiego były natomiast podobne – 35,8% w Krakowie i 34,5% w pozostałych powiatach.

² Bez projektów o charakterze ogólnokrajowym

Otrzymane dofinansowanie

Podstawowe dane

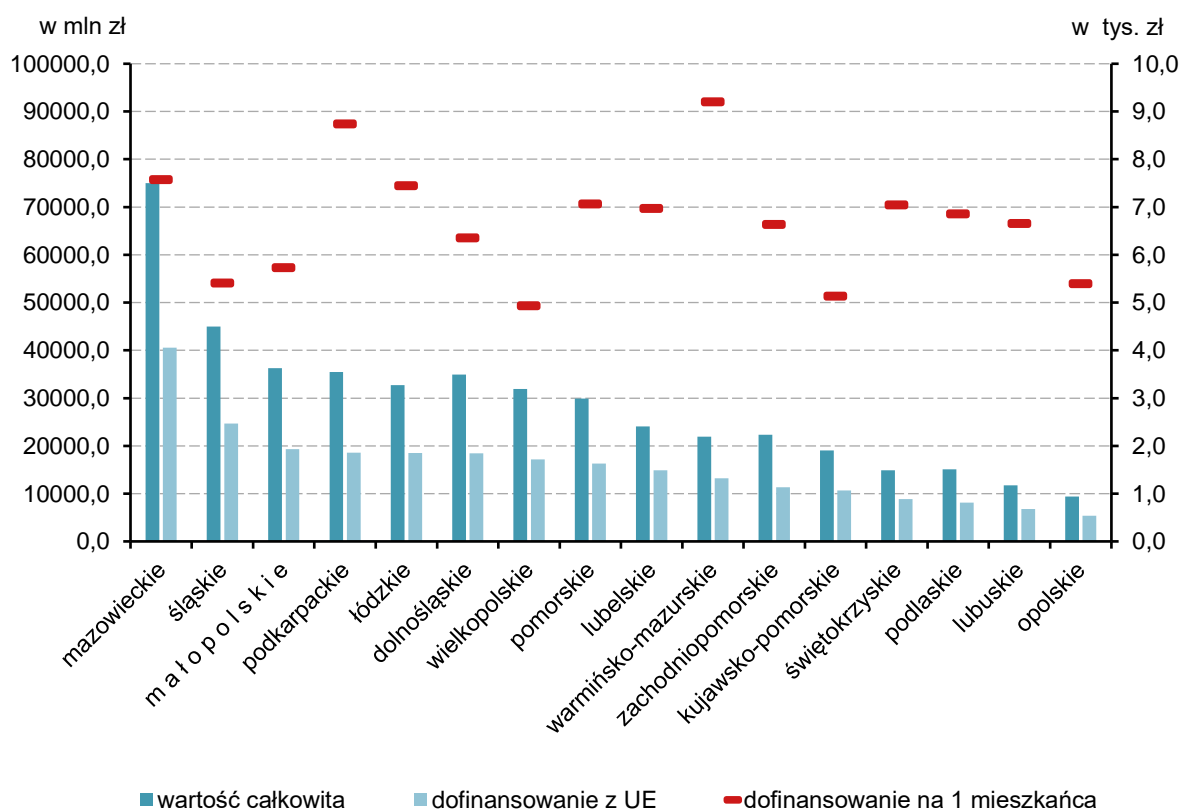
Całkowita wartość projektów zrealizowanych na terenie woj. małopolskiego wyniosła 36,2 mld zł, z czego 19,3 mld zł (53,3 %) stanowiło dofinansowanie z UE. Biorąc pod uwagę całkowitą liczbę zrealizowanych projektów, średnia wartość projektu to 4,5 mln zł, a średnie dofinansowanie projektu z Unii Europejskiej – 2,4 mln zł. Na jednego mieszkańca województwa przypadło 5725,61 zł środków pozyskanych z UE - mniej niż średnia dla całego kraju, która wyniosła 6579,67 zł³.

Województwo małopolskie na tle innych województw

Środki unijne pozyskane przez woj. małopolskie stanowiły 7,6% sumy uzyskanej przez wszystkie województwa łącznie. Pod względem całkowitej wartości projektów, jak również wartości dofinansowania z UE, zajęło ono 3 miejsce w kraju po województwach mazowieckim i śląskim. Gorzej sytuowało się w rankingu dofinansowania przypadającego na jednego mieszkańca – zajęło w nim 12 miejsce przed województwami: śląskim, opolskim, kujawsko-pomorskim i wielkopolskim. Średnia wartość dofinansowania na projekt dawała mu 9 miejsce w Polsce.

Wykr. 2. Wartość projektów i dofinansowanie unijne w województwach

Stan w dniu 30 VI 2016 r.

³ Bez projektów o charakterze ogólnokrajowym

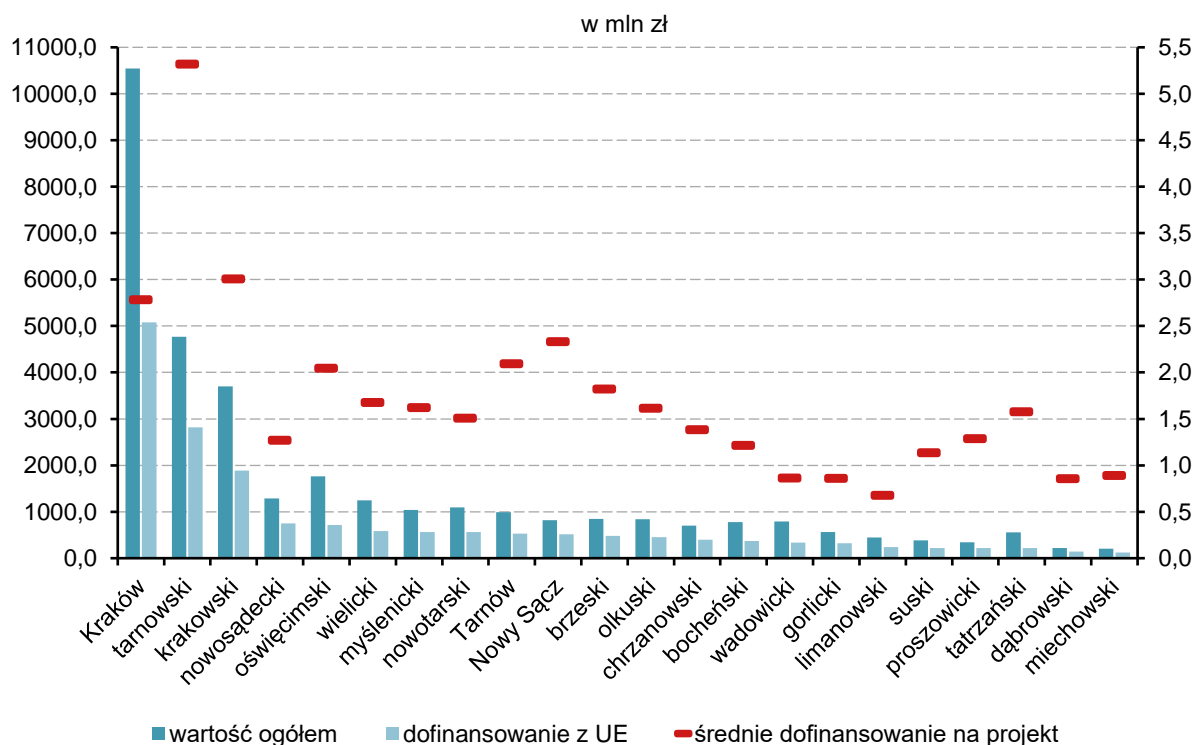
Całkowita wartość projektów i dofinansowanie unijne w powiatach

Największa całkowita wartość projektów oraz największa wartość dofinansowania pozyskanego z UE charakteryzowała miasto Kraków – było to odpowiednio 10540,6 i 5079,2 mln zł (stanowiło to 29,0% dofinansowania w województwie). Kolejne miejsca zajęły: powiat tarnowski – 4768,0 mln i 2819,3 mln zł, oraz krakowski z 3702,9 mln zł wartości całkowitej i 1888,5 mln zł dofinansowania. Projekty o najmniejszej wartości zrealizowano w powiatach proszowickim – 342,3 mln zł, dąbrowskim – 216,8 mln zł i miechowskim – 207,9 mln zł. Powiaty dąbrowski i miechowski pozyskały również najmniejsze kwoty dofinansowania unijnego, odpowiednio – 140,6 mln i 123,5 mln zł. Miejsce powiatu proszowickiego na trzecim od końca miejscu zajęł w wypadku tego wskaźnika powiat tatrzański z 219,3 mln zł. Średnie dofinansowanie we wszystkich powiatach wyniosło 797 mln zł a mediana 468 mln zł, wskazując na większy niż w przypadku liczby zrealizowanych projektów, wpływ na jego rozkład obserwacji odstających.

Podobnie jak dla tej ostatniej, również wartość pozyskanego dofinansowania była bardzo silnie skorelowana z wielkością populacji powiatów ($r = 0,92$).

Wykr. 3. Wartość projektów i dofinansowanie unijne w powiatach

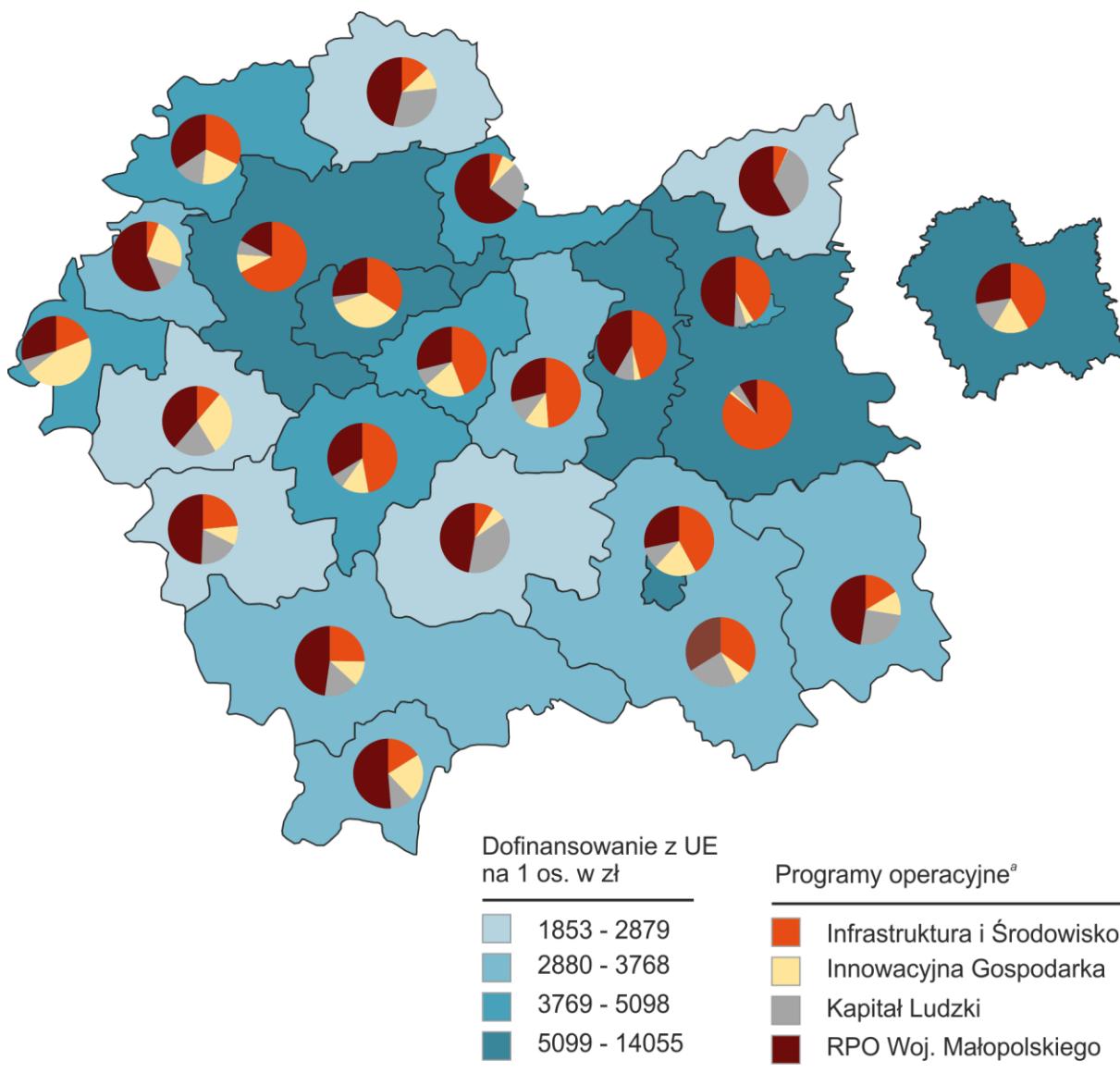
Stan w dniu 30 VI 2016 r.

Wartość dofinansowania w stosunku do liczby mieszkańców

Wartość dofinansowania przypadająca na jednego mieszkańca była najwyższa w powiecie tarnowskim (14054,46 zł), krakowskim (6981,60 zł) oraz mieście Kraków (6673,81 zł), a najniższa w powiatach: dąbrowskim (2367,42 zł), wadowickim (2112,23 zł) oraz limanowskim (1852,99 zł). Największe wartości wskaźnik ten osiągnął w pasie między Krakowem i Tarnowem, gdzie realizowano min. duże projekty infrastrukturalne.

Mapa 2. Dofinansowanie w powiatach
Stan w dniu 30 VI 2016 r.

a bez PO Pomoc Techniczna

Wielkość projektów

Poszczególne powiaty różniły się także pod względem średniej wartości dofinansowania na projekt. Największe wartości wskaźnik ten osiągnął w powiecie tarnowskim – 5319,5 tys. zł, krakowskim – 3007,1 tys. zł oraz w Krakowie – 2783,1 tys. zł, a najmniejsze w powiecie gorlickim – 858,2 tys. zł, dąbrowskim – 857,1 tys. zł i limanowskim – 677,0 tys. zł. Można zauważyć podobieństwo do rozkładu terytorialnego dofinansowania na osobę – w istocie te dwa wskaźniki były silnie pozytywnie skorelowane ($r = 0,90$) i powiązane z udziałem poszczególnych programów operacyjnych. Większy udział dużych projektów infrastrukturalnych przekładał się zarówno na wyższe dofinansowanie przypadające na jedną osobę jak i większy średni rozmiar projektów, podczas gdy większy udział programu Kapitał Ludzki miał odwrotny skutek.

Dofinansowanie unijne według programów operacyjnych

Poszczególne programy operacyjne różniły się, jeśli chodzi o udział dofinansowania w całkowitej wartości projektu, jak i średniego dofinansowania na projekt, w rezultacie czego struktura projektów ujmowanych pod kątem ich liczby i wartości była różna.

Tabl. 3. Dofinansowanie według programów operacyjnych w woj. małopolskim
Stan w dniu 30 VI 2016 r.

Program Operacyjny	Wnioski o dofinansowanie	Dofinansowanie z UE			
		razem	na projekt	w odsetkach	Polska ^a = 100
		w mln zł			
O g ó ł e m.....	36244,6	19331,5	2,4	100,0	7,6
Infrastruktura i Środowisko.....	14839,8	8049,9	30,3	41,6	6,8
Innowacyjna Gospodarka.....	7564,5	3231,2	1,9	16,7	12,9
Kapitał Ludzki.....	324,4	2689,1	0,9	13,9	8,0
Pomoc Techniczna.....	16,7	14,2	1,8	0,1	0,8
RPO Województwa Małopolskiego.....	10578,2	5347,0	1,8	27,7	8,1

a suma z 16 województw

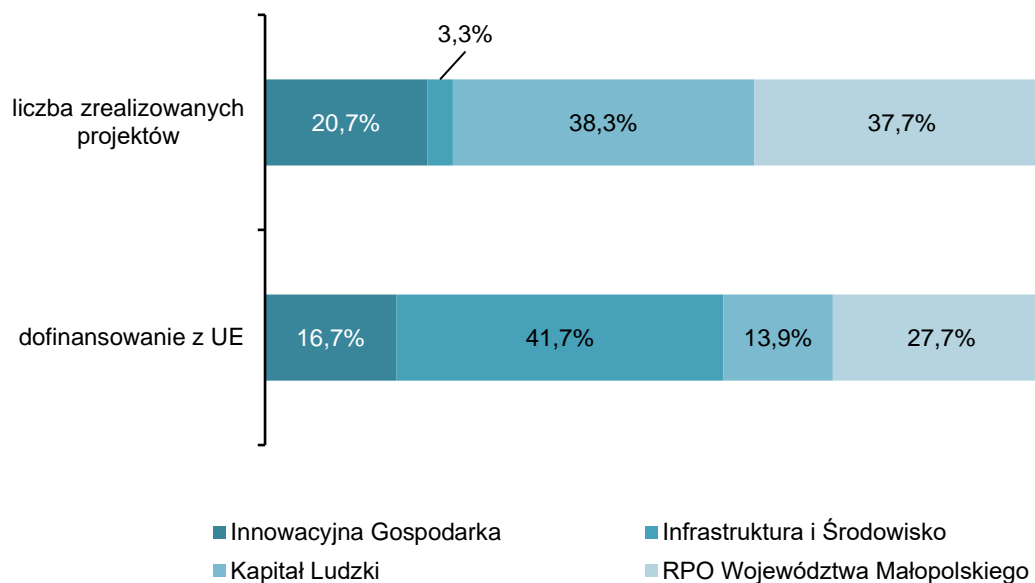
Choć w PO Infrastruktura i Środowisko zrealizowano jedynie około 3% wszystkich projektów to otrzymano w nim ponad 40% całego unijnego dofinansowania. Miało to związek z charakterem realizowanych w tym programie projektów – były to duże projekty, co znalazło odzwierciedlenie w wartości średniego dofinansowania na projekt (ponad 30 mln zł). Kolejne były RPO Woj. Małopolskiego oraz PO Innowacyjna Gospodarka, których udział w kwocie dofinansowania nieco zmniejszył się w porównaniu do udziału w liczbie zrealizowanych projektów. Średnia wielkość projektów była najmniejsza w PO Kapitał Ludzki, dlatego też choć zrealizowano ich w nim najwięcej, to pozyskano również najmniejszą sumę dofinansowania. Program Operacyjny Pomoc Techniczna miał śladowy udział w kwocie pozyskanych funduszy – 14 mln zł).

Udział PO Innowacyjna Gospodarka w całym kraju, w porównaniu do województwa małopolskiego, był mniejszy (9,9%), większy zaś PO Infrastruktura i Środowisko (46,7%). Różnice w przypadku pozostałych programów nie przekraczały 2 pp.

Terytorialne zróżnicowanie programów operacyjnych

Między powiatami występowało duże zróżnicowanie pod względem udziału poszczególnych programów operacyjnych w całkowitej sumie dofinansowania. Nawet powierzchowne porównanie Map 1 i 2 wskazuje, że było ono znacznie większe niż zróżnicowanie pod kątem liczby projektów, nawet między sąsiadującymi powiatami.

Wykr. 4. Struktura projektów według programów operacyjnych w woj. małopolskim
Stan w dniu 30 VI 2016 r.

Udział inwestycji ramach PO Infrastruktura i Środowisko wahał się od 85,5% w powiecie tarnowskim do 5,5% w chrzanowskim i był to największy program w 8 powiatach (choć tylko w dwóch przekroczył 50% całości dofinansowania).

Udział PO Innowacyjna Gospodarka był największy w powiecie oświęcimskim (45,4%) najmniejszy zaś w dąbrowskim (0,3%). Zakres zmienności PO Kapitał Ludzki był znacznie mniejszy: od 37,4% w powiecie limanowskim do 3,7% w Krakowie. Wreszcie w ramach RPO Woj. Małopolskiego. pozyskano od 64,6% wszystkich środków w powiecie proszowickim do 8,6% w tarnowskim. Udział tego programu w całości dofinansowania przekroczył poziom 50% w 4 powiatach a w 12 był to program, w ramach którego uzyskano najwięcej środków finansowych z UE.

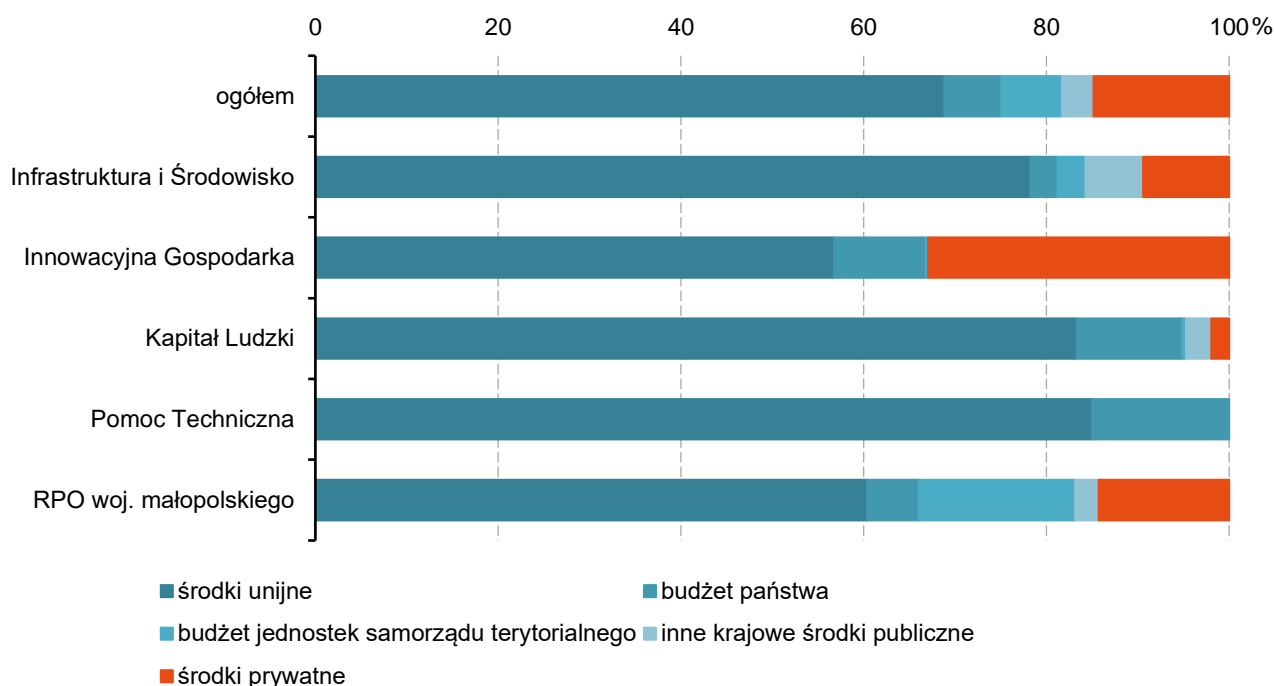
Można dostrzec związek między strukturą programową a dofinansowaniem przypadającym na 1 mieszkańca. Potwierdzają to współczynniki korelacji, które wskazują na pozytywny związek między dofinansowaniem a udziałem PO Infrastruktura i Środowisko (0,80), oraz negatywny między dofinansowaniem a udziałem Regionalnego Programu Operacyjnego (-0,69), i PO Kapitał Ludzki (-0,59). Inwestycje infrastrukturalne angażują największe środki więc tam gdzie ich udział był największy największa była też suma przypadająca na jednego mieszkańca.

Źródła dofinansowania wg programów operacyjnych

Całkowita wartość projektu, który stara się o dofinansowanie z Unii Europejskiej dzieli się na koszty kwalifikowane i niekwalifikowane. Jedynie te pierwsze mogą być finansowane z Funduszy Europejskich oraz innych źródeł jak budżet państwa, samorządów oraz innych środków publicznych.

Udział kosztów kwalifikowanych w całkowitych kosztach projektów wyniósł od 69,3% dla PO Infrastruktura i Środowisko, przez 75,3% dla PO Innowacyjna Gospodarka i 83,7% dla RPO Województwa Małopolskiego, do 99,4% dla PO Kapitał Ludzki i 100% dla PO Pomoc Techniczna.

Wykr. 5. Struktura wydatków kwalifikowanych w woj. małopolskim według programów operacyjnych
Stan w dniu 30 VI 2016 r.

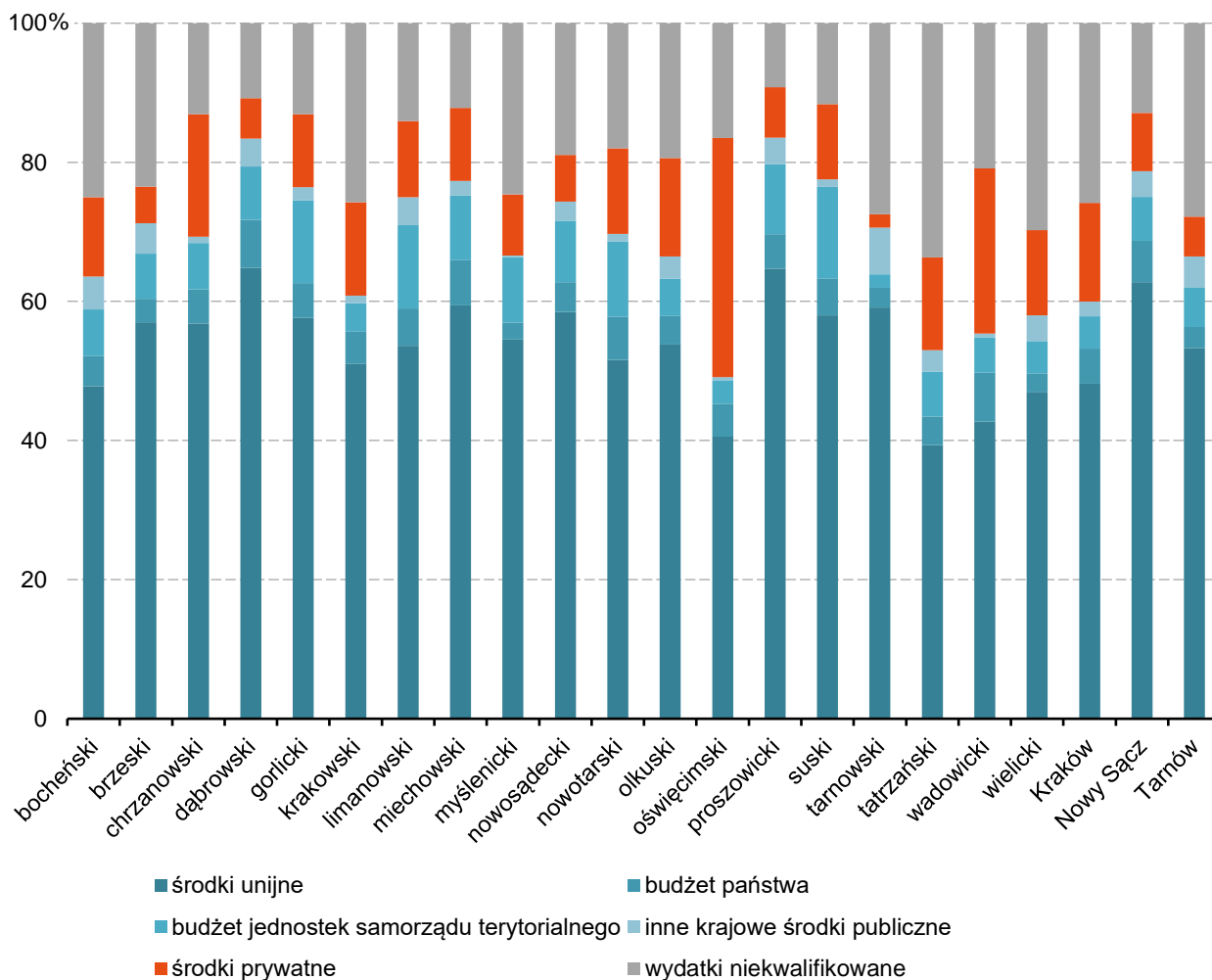
Pomijając PO Pomoc Techniczna, który jest dość specyficzny pod względem charakteru projektów, największy odsetek kosztów kwalifikowanych pokryty został ze środków unijnych w PO Kapitał Ludzki (83,3%) a najmniejszy w PO Innowacyjna Gospodarka (56,8%). Ten ostatni program wykorzystywał w największym stopniu środki prywatne (33,0%) mające z kolei najmniejszy udział w finansowaniu PO Kapitał Ludzki (2,0%). Środki samorządowe poza RPO Województwa Małopolskiego (17,1% dofinansowania) były wykorzystywane w znikomym stopniu (poniżej 4% w pozostałych programach). Nieco równomierniej rozkładał się udział środków z budżetu państwa, który wahał się od 11,5% dla PO Kapitał Ludzki do 3,0% dla PO Infrastruktura i Środowisko. Ten ostatni wyróżniał się spośród wszystkich programów największym użyciem pozostałych krajowych środków publicznych, choć było to tylko 6,3%.

Źródła dofinansowania w ujęciu terytorialnym

Ogółem dla woj. małopolskiego udział kosztów kwalifikowanych w całości kosztów wyniósł 77,5% wahać się od 66,4% w powiecie tatrzańskim do 90,8% w proszowickim. Z tego Fundusze Europejskie pokryły 68,8% kosztów kwalifikowanych, środki prywatne – 14,9%, jednostki samorządu terytorialnego – 6,6%, budżet państwa – 6,2% a inne krajowe środki publiczne – 3,4%. Również w tym aspekcie wystąpiło pewne zróżnicowanie przestrzenne wewnątrz województwa ale nie było ono duże. Jedynie w trzech powiatach: wadowickim, tatrzańskim i oświęcimskim, udział funduszy unijnych w wydatkach kwalifikowanych spadł poniżej 60% a w jednym – tarnowskim – przekroczył 80%. Udział środków unijnych w całkowitym koszcie projektów był największy w powiecie dąbrowskim (64,8%), proszowickim (64,7%) oraz Nowym Sączu (62,8%). Najmniejszy zaś w powiatach: wadowickim (42,7%), oświęcimskim (40,6%) oraz tatrzańskim (39,3%).

Wykr. 6. Struktura źródeł dofinansowania według powiatów

Stan w dniu 30 VI 2016 r.

Dane pochodzą z Krajowego Systemu Informatycznego (KSI SIMIK 07-13), którego gestorem jest Ministerstwo Rozwoju. Nie obejmują Programów Europejskiej Współpracy Terytorialnej (PO EWT) finansowanych ze środków EFR. Wnioski o dofinansowanie dla projektów realizowanych na terenie większym niż jedna gmina (powiat, województwo) ujmowane są jako "1" dla każdej gminy (powiatu, województwa). Kwota dofinansowania jest w takich przypadkach obliczana następująco: 1. Województwa mają udziały proporcjonalnie w ramach Projektu: udział Województwa = kwota Projektu dzielona przez liczbę Województw 2. Powiaty mają udziały proporcjonalnie, ale w ramach swojego Województwa: udział Powiatu = kwota udziału Województwa dzielona przez liczbę Powiatów w ramach danego Województwa.

Kontakt

Urząd Statystyczny w Krakowie
ul. Kazimierza Wyki 3
31-223 Kraków
E-mail: obr_krk@stat.gov.pl

Opracowanie: Tomasz Brzdąk, Małopolski Ośrodek Badań Regionalnych, tel. 12 36 10 159

